

Lägesrapport Miljöprojekt Gusum

I juni 2009 beslutade Naturvårdsverket att bevilja 65 miljoner kronor för saneringen av Gamla Bruksområdet i Gusum. Arbetena inleddes under förra året med saneringen och rivningen av byggnaderna, och själva

Etapp 1 – rivningen av förfallna byggnader på bruksområdet

Under hösten 2009 gjordes upphandlingen av rivningsentreprenaden rörande bruksområdet och företaget DemCom Demolition tilldelades uppdraget. Saneringen och rivningen av bruksbyggnaderna inleddes med etablering på plats i början av mars 2010. Själva rivningen påbörjades i mitten av april och slutbesiktningen av rivningen utfördes i juli. Även marksaneringen vid gamla Värmecentralen omfattades i arbetena.

Totalt har drygt 17 000 ton betong och tegel hanterats, varav 12 392 ton transporterats till Toverum för krossning. Ca 4 500 ton har använts på gamla bruksområdet som återfyllning av husgrunder samt som bärlager för vägar på bruksområdet. Därutöver har även 1352 ton kontrollerade schaktmassor från marksaneringen vid gamla Värmecentralen tillförts Toverumsdeponin.

Förorenat byggmaterial som förorenad betong, tegel och puts, totalt 506 ton, har transporterats till RGS90 och till Högbytorps anläggning. Övrigt avfall från saneringen och rivningen (skrot, kemikalier, asbest, behandlat trä,

marksaneringen beräknas kunna inledas under 2013. Valdemarsviks kommun är huvudman för åtgärderna och bidrar också med en egeninsats om 5% av den totala projektkostnaden (3,25 Mkr).

oljeavfall, PCB-kondensatorer, kvicksilverhaltiga instrument mm) sammanlagt 1349 ton, har transporterats till Lantz fragmentering, Ragnsells eller RGS 90.

Dokumentation, film och bok

Rivningsarbetena har dokumenterats på flera sätt. Dels har rivningen filmats och fotograferats för att utgöra underlag i projektdokumentationen. Dels har man kunnat följa rivningen via en välbesökt webbkamera. Under perioden maj-juli registrerades på webbsiten 46 000 enskilda besökare till Gusum kameran. Filmen från kameran finns tillgänglig på kommunens hemsida och på Youtube.

Böcker och filmer på Gusums Bruksmuseum

Historiken och skeendena som rör Gusums Bruks långvariga industrihistoria har också dokumenterats i form av en film "Gusums bruk – en industriepok" av Mikael Lembke och Albin Lindqvist samt i den fantastiska boken "Hejdå Blixtlås" av Albin Lindqvist.

Boken hade premiär i början av november, för fullsatt salong på Folkets Hus i Gusum. Den är ett resultat av ett omfattande arkiv- och intervjuarbete som utförts under flera års tid, och den är illustrerad med ett stort antal historiska och nutida bilder.

Filmen om Gusums Bruk hade premiär ett par veckor innan boken, och den har hittills setts av närmare 500 personer på Folkets Hus i Gusum. Såväl bok som film har fått uppmärksamhet i media med artiklar och intervjuer.

Både film och bok, tillsammans med mycket annat material som rör Gusum och Gusums Bruk finns till försäljning på Gusums Bruksmuseum i Syntorp, och där finns även den modell utställd av Gamla Bruket som modellbyggaren Michael Delden färdigställde 2009. Museets utbud och övriga produkter i museishopen liksom öppettider etc framgår av <http://www.gusumsbruksmuseum.nu/>

En tanke med filmen och boken, är att man utifrån dessa ska kunna arbeta framåt med hur det gamla bruksområdet ska få ett slutligt utseende. Målsättningen är att man efter genomförda åtgärder ska kunna behålla och förvalta det kulturhistoriska arv som Gamla Bruksområdet utgör.

utökas till att omfatta även dessa delar, samt i så fall uppdatera tidigare gjord riskbedömning och åtgärdsutredning för bruksområdet.

Saneringsarbetena på bruksområdet kommer omfatta schaktarbeten under grundvattenytan samt i direkt anslutning till Gusumsån, vilket innebär att kommunen behöver söka tillstånd för vattenverksamhet hos Miljödomstolen, en beslutsprocess som brukar ta lång tid. Själva marksaneringen beräknas därför kunna komma igång 2013. Just nu pågår upphandling av projekteringsstöd till projektet för att kunna starta projekteringen och förberedelser för tillståndsansökan under februari–mars 2012.

Gusumsån och Gusums samhälle

För ån och samhället har kommunen sammanlagt fått 3,25 Mkr statliga medel för sk huvudstudieutredningar. Utredningarna är nu i sitt slutskede och kvar återstår att avsluta riskbedömningen och göra en åtgärdsutredning för i första hand Gusumsån. För samhället återstår på motsvarande sätt att göra en enkel miljö- och hälsoriskbedömning och ta fram en hanteringsplan för marken närmast bruksområdena. Utredningarna ska vara klara under mars.

Våren 2012

Kommunen planerar att bjuda in till ett öppet möte i Gusum under våren för att presentera resultat från huvudstudien för ån och samhället, arbetsläget på bruksområdet, aktuella tidplaner etc. Ett planförslag för den framtida användningen av Gamla Bruksområdet är under framtagande och samrådsprocessen kommer också den att inledas under våren.

Tryckeriet AB, Valdemarsvik

"Zipper Pond" är ett verk av skulptören Ju Chun. Hans berömda Zipper Serie verk kan beskådas på Juming Museum utanför Taipei i Taiwan.

Förberedelser inför etapp 2 – sanering av marken på båda sidor Gamla Bruksområdet

Under 2011 har kompletterande undersökningar gjorts på asfaltsplanen framför Röda Ladan, vid busstationen samt på marken närmast ån på RK Teknics sida. De kompletterande undersökningarna syftar till att ta fram underlag för att bedöma om saneringsområdet behöver

Gott Nytt År önskar Valdemarsviks kommun

Kontaktperson Valdemarsviks kommun: Thomas Örnberg 0123-191 00 • thomas.ornberg@valdemarsvik.se